

20.12.2021

Yhtymäkokous

Aika 20.12.2021 kello 9.30 -

Paikka Lahden messukeskus, Salpausselänkatu 7, Lahti

Osallistujat

Yhtymäkokousedustajat nimenhuudon mukaisesti

Muut osallistujat

Sari Niinistö	hallituksen puheenjohtaja
Maria Mäkynen	hallituksen varapuheenjohtaja
Jyrki Joensuu	hallituksen jäsen
Lasse Peltonen	hallituksen jäsen
Tuija Saloranta	hallituksen jäsen
Atte Savelainen	hallituksen jäsen
Pekka Törrönen	hallituksen jäsen
Marina Erhola	toimitusjohtaja
Pirkko Valtanen	toimialajohtaja (vs.), perhe- ja sosiaalipalvelut
Jukka Santala	toimialajohtaja, yhtymäpalvelut
Anu Olkkonen-Nikula	toimialajohtaja, ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus
Tuomo Nieminen	toimialajohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Antti Niemi	talousjohtaja
Katja Patronen	viestintäjohtaja
Ismo Rautiainen	ostopalvelujohtaja
Sari Lahti	hallintopäällikkö

Pöytäkirjanpitäjä

Veli Penttilä	hallintojohtaja
---------------	-----------------

Lahti 29.11.2021

Yhtymäkokouksen puheenjohtaja

20.12.2021

Yhtymäkokous

Käsiteltävät asiat

Vakiopykälät_esityslista_Yhtymäkokous	1
22 Kuntayhtymän tilintarkastuspalvelut	3
23 Muutostalousarvio 2/2021	5
24 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän talousarvio 2022 ja toimintasuunnitelma	8
25 Vastineen antaminen vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta	11
26 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022 - 2025	13
27 Vastaus maksuttoman ehkäisyn järjestämisestä alle 25-vuotiaille koskevaan aloitteeseen	16
28 Vastaus sosiaalista luototusta koskevaan aloitteeseen	23
29 Vastaus Hollolan Vesikansan yhtymäkokousaloitteeseen	27
30 Yhtymäkokouksen aloiteasiat 20.12.2021	30
31 Yhtymäkokouksen muut mahdolliset asiat 20.12.2021	31

Yhtymäkokous

Kokouksen avaus

Yhtymäkokouksen puheenjohtaja avaa kokouksen.

Nimenhuudon suorittaminen ja ääniluettelon toteaminen

Perussopimuksen 7 §:n mukaan kuntayhtymän päätösvaltaa käyttävät jäsenkunnat yhtymäkokouksessa, johon kukin jäsenkunta nimeää edustajia seuraavasti:

Kunnan asukasluku edellisen vuoden alussa

Edustajien määrä

8 000 tai vähemmän 2

8 001 – 25 000 3

25 001 – 50 000 4

50 001 tai enemmän 7

Kullekin edustajalle voidaan valita henkilökohtainen varaedustaja.

Edustajan on osoitettava valtuutensa viimeistään ennen yhtymäkokouksen alkua.

Jäsenkuntien edustajilla on yhteensä kaksisataayksi (201) ääntä. Äänimäärä jakautuu jäsenkuntien kesken edellisen hyväksytyin ja lainvoiman saavuttaneen tilinpäätöksen mukaisten peruspääoman pääomaosuuksien suhteessa.

Kuntien yhtymäkokousedustajien lukumäärä sekä kunnan äänimäärä käyvät ilmi liitteenä olevasta ääniluettelosta.

Yhtymäkokous toteaa puheenjohtajan johdolla paikalla olevat yhtymäkokousedustajat ja heidän valtuutuksensa sekä vahvistaa ääniluettelon.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosäännön 98 §:n mukaan kutsu kokoukseen ja kokouksessa käsiteltävien asioiden esityslista on toimitettava jäsenkuntien kunnanhallituksille ja kuntayhtymän tietoon saatetuille yhtymäkokousedustajille kolme viikkoa ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kuntayhtymän verkkosivuilla.

Yhtymäkokous

Yhtymäkokouksen kutsu on lähetetty jäsenkunnille kolme viikkoa ennen kokousta 29.11.2021 sekä julkaistu yhtymän verkkosivuilla.

Perussopimuksen 8 §:n mukaan käsitellessään erikoissairaanhoidon sekä sosiaali- ja perusterveydenhuollon tai ympäristöterveydenhuollon asioita, yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun vähintään puolet (1/2) niistä jäsenkunnista, jotka ovat antaneet nämä palvelut yhtymän järjestettäväksi, on kokouksessa edustettuna ja niiden edustajat edustavat vähintään kahta kolmannesta (2/3) näiden kuntien yhteenlasketusta äänimäärästä.

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Yhtymäkokous valitsee kaksi yhtymäkokousedustajaa tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan.

Yhtymäkokous

22 §**Kuntayhtymän tilintarkastuspalvelut**

D/2815/02.08.00.00.02/2017

Perusteluosa Kuntalain 60 §:n mukaan yhtymäkokous valitsee tilintarkastusyhteisön. Kuntalain 122 §:n mukaan hallinnon ja talouden tarkastamista varten valitaan tilintarkastusyhteisö. Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella yhtymäkokouksen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän valtuusto päätti 16.4.2018, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilintarkastuspalvelut hankitaan vuosille 2018 - 2019 KPMG Julkishallinnon palvelut Oy:ltä. Sopimuksen mukaan sopimukseen sisältyy kolme (1+1+1) optiovuotta. Yhtymäkokous päätti 25.5.2020, § 7 käyttää optiot vuosille 2020 ja 2021.

Kun Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän toiminta päättyy vuoden 2022 lopussa, on tarkoituksenmukaista käyttää kolmas optiovuosi ja hankkia vuoden 2022 tilintarkastusta koskevat palvelut KPMG Oy Ab:ltä.

KPMG Oy Ab on antanut liitteenä olevan vahvistuskirjeen, jossa esitetään tilintarkastuksen päivähintoja korotettavaksi vuoden 2021 hintoihin verrattuna 1,5 %, jolloin päivähinnat ovat seuraavat:

vastuunalainen tilintarkastaja	484,97 €/päivä + alv
avustavat tilintarkastajat	445,59 €/päivä + alv
avustavat auktorisoimattomat tilintarkastajat	381,34 €/päivä + alv

Liitteenä

Esittelijä

Yhtymäkokous

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta päättää esittää yhtymäkokoukselle, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilintarkastuspalvelut hankitaan vuodelle 2022 KPMG Oy Ab:ltä.

Päätös
19.10.2021 § 3 Tarkastuslautakunta päätti esittää päätösehdotuksen mukaisesti yhtymäkokoukselle, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilintarkastuspalvelut hankitaan vuodelle 2022 KPMG Oy Ab:ltä.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus Yhtymäkokous päättää, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilintarkastuspalvelut hankitaan vuodelle 2022 KPMG Oy Ab:ltä.

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Toimenpiteet Ote: tarkastuslautakunta, KPMG Oy Ab

Muutoksenhaku Valitusosoitus, markkinaoikeus

Yhtymäkokous

23 §**Muutostalousarvio 2/2021**

D/1179/02.02.00.01/2020

Perusteluosa

Hyvinvointiyhtymässä on valmisteltu toinen muutostalousarvio vuodelle 2021. Muutoksia esitetään käyttötalousosaan (liite 2), rahoitusosaan (liite 3) ja investointiosaan (liite 4). Muutosten vuoksi myös tuloslaskelmaosa on päivitetty (liite 1).

Käyttötalousosaan (liite 2) esitetään seuraavat muutokset:

- Käyttötalousosa on päivitetty olennaisin osin vastaamaan toimialojen syyskuun toteuman pohjalta laatimia tilinpäätösennusteita. Muutoksia esitetään kaikille toimialoille. Muutokset on kuvattu lyhyesti alla olevassa tekstissä.
- Toimintatuottoihin on lisätty sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19 kustannuksiin osoitettua valtionavustusta 23 miljoonaa euroa varovaisuuden periaatetta noudattaen. Ensimmäinen hakukierros päättyy 12.11.2021 ja toinen hakukierros järjestetään alkuvuodesta 2022. Lisäksi toimintatuottoihin on lisätty toukokuussa 2021 maksettu, osin vuoteen 2020 kohdistunut, valtionavustus 6,1 miljoonaa euroa. Valtionavustusta on kohdistettu muutostalousarviossa eri toimialoille aiheuttamisperiaatetta noudattaen.

Terveyden- ja sairaanhoidon toimialalle kohdistuu suurin osa covid-19 hoidon ja varautumisen kustannuksista, jotka eivät ole sisältyneet alkuperäiseen talousarvioon. Toimialalle esitetään lisäystä toimintakuluihin 19,7 miljoonaa euroa ja toimintatuottoihin 21,8 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen lisäys aiheutuu pääosin covid-19 kustannuksiin kohdistuvasta valtionavustuksesta.

Ikäntyneiden palvelut ja kuntoutus -toimialalla toimintatuottoihin esitetään 1,3 miljoonan euron nettolisäystä. Asiaksmaksulain muutos on vähentänyt toimialan tuottoja, mutta toimialalle kohdistuva ja covid-19 kustannuksiin saatava talousarvioon sisällymätön valtionavustus on vähenemää suurempi. Toimintakuluihin esitetään 3,2 miljoonan euron lisäystä. Toimintakulujen kasvu perustuu pääosin lisääntyneeseen työvoiman vuokraukseen henkilöstön

Yhtymäkokous

saatavuusongelmista johtuen.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa toimintatuottoihin esitetään 1,7 miljoonan euron lisäystä johtuen pääosin kotikuntakorvausten kasvusta, vammaispalveluiden asuntojen vuokralaskutuksen teknisestä muutoksesta sekä covid-19 kustannuksiin kohdistuvasta valtionavustuksesta. Rekrytointihaasteet ja palvelutarpeen kasvu ovat lisänneet asiakaspalveluiden ostoja ja työvoiman vuokrauksen kustannuksia toimialalla. Toimintakuluihin esitetään 2,4 miljoonan euron lisäystä.

Ympäristöterveyskeskuksessa toimintatuottojen ennakoidaan toteutuvan 25 000 euroa ja toimintakulujen 9 000 euroa suurempina verrattuna ensimmäiseen muutostaloussarvioon.

Yhtymän johdossa toimintatuottoihin on huomioitu lisäyksenä valtiolta saatavia korvauksia maahanmuuttajien palveluihin noin 0,4 miljoonaa euroa. Toimintakulujen kasvu 0,15 miljoonaa euroa sisältää lisäyksiä pääasiassa palveluostoihin. Lisäksi rahoitustuottoja on lisätty vastaamaan syyskuun raportoinnin yhteydessä laadittua tilinpäätösennustetta johtuen pääasiassa alkuperäiseen taloussarvioon sisällyttämättömistä, mutta toteutuneista osinko- ja korkotuotoista.

Yhtymäpalveluissa toimintatuottoja lisäys 0,43 miljoonaa euroa perustuu pääosin covid-19 kustannuksiin toimialalle kohdistettavasta valtionavustuksesta. Toimintakulujen lisäys 1,0 miljoonaa euroa on seurausta kasvaneista ICT-kustannuksista sekä työterveyshuollon kustannusten kasvusta. Lisäksi poistojen ennakoidaan toteutuvan 0,2 miljoonaa euroa alkuperäistä taloussarviota pienempinä.

Yhteensä toimintatuottoihin esitetään 25,7 miljoonan euron lisäystä ja toimintakuluihin 26,5 miljoonan euron lisäystä. Toimintakate heikkenee 0,8 miljoonaa euroa, mutta vastaavasti rahoitustuottojen ja -kulujen kasvu on 0,6 miljoonaa euroa positiivinen ja poistot pienenevät 0,2 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena esitettyjen muutosten nettovaikutus tilikauden tulokseen on +/- 0 euroa.

Yhtymäpalveluiden ja yhtymän johdon sisäisen kaupan eriä ei lasketa uudelleen muutostaloussarvioon. Tilinpäätöksessä näiden toimialojen vyörytykset oikaistaan vastaamaan toimialojen toteutuneita nettokustannuksia.

Yhtymäkokous

Rahoitusosaan (liite 3) esitetään muutettavaksi pitkäaikaisten lainojen vähennys vastaamaan tämän hetken tilannetta.

Hollolan ja Nastolan sote-keskusten investoinnit eivät ole edenneet suunnitellusti. Tästä johtuen investointiosasta (liite 4) esitetään poistettavaksi Hollolan sote-keskuksen kiinteistön hankintaan liittyvä määräraha sekä Nastolan sote-keskuksen maa-alueen hankintaan ja rakennuksen suunnitteluun kohdistetut määrärahat. Muutosten vaikutus investointimenoihin on yhteensä -16,1 miljoonaa euroa.

Liitteenä	Liite 1. Tuloslaskelmaosa Liite 2. Käyttötalousosa Liite 3. Rahoitusosa Liite 4. Investointiosa
Esittelijä	Toimitusjohtaja Marina Erhola
Päätösehdotus	Hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous hyväksyy muutokset yhtymän talousarvioon perusteluosassa esitetyllä tavalla.
Päätös 18.11.2021	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Yhtymäkokous	
Päätösehdotus	Yhtymäkokous hyväksyy muutokset yhtymän talousarvioon perusteluosassa esitetyllä tavalla.
Päätös	
Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	Talusojohtaja Antti Niemi, puh. 044 482 8071
Toimenpiteet	Ote: Antti Niemi, Paula Ryyänen
Muutoksenhaku	Valitusosoitus

Yhtymäkokous

24 §**Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän talousarvio 2022 ja toimintasuunnitelma**

D/2718/02.02.00.02/2021

Perusteluosa Liitteenä 1 on esitys Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 talousarvioksi, johon sisältyy liitteenä Sosiaalialan osaamiskeskus Verso-liikelaitoksen talousarvio ja toimintasuunnitelma 2022. Liikelaitoksen talousarvio ja toimintasuunnitelma ovat osa kuntayhtymän talousarviota ja toimintasuunnitelmaa. Talousarvio on yhtymän viimeinen, koska yhtymän toiminta loppuu 1.1.2023 alkaen, kun hyvinvointialue aloittaa toimintansa. Edellä mainitusta syystä suunnitelmavuosia ei esitetä.

Perusyhtymän (yhtymä ilman liikelaitoksia) toimintatuottojen yhteissumma on 816,7 miljoonaa euroa ja toimintakulujen 804,4 miljoonaa euroa. Jäsenkuntien maksuosuuksien kokonaismäärä talousarviossa on 706,6 miljoonaa euroa, joka on 4,5 prosenttia enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa. Perusyhtymän talousarvio päättyy poistoeron muutoksen jälkeen nollatulokseen.

Liikelaitos mukaan luettuna yhtymän ulkoisten tuottojen yhteismäärä on 818,5 miljoonaa euroa ja ulkoisten kulujen 806,2 miljoonaa euroa.

Koko yhtymän tilikauden tulokseksi talousarviossa 2022 muodostuu -109 tuhatta euroa. Poistoeron muutoksen jälkeen alijäämäksi talousarviossa muodostuu -42 tuhatta euroa.

Investointeihin on varattu 43,2 miljoonaa euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa on suunniteltu otettavan 36,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään arvion mukaan 5,8 miljoonalla eurolla.

RV8-investoinnin rahoituksen ja hyvinvointialueen valmistautumisen turvaamiseksi (mahdolliset paloasemia koskevat omistusjärjestelyt) yhtymä suorittaa alkuvuodesta 2022 lainakilpailutuksen 141 miljoonan euron summan osalta. Lainaa ei kuitenkaan tulla nostamaan vuonna 2022, mikäli valtiontakaus ei sitä vaadi. Tästä syystä lainaa ei ole sisällytetty rahoitusosaan ja talousarviovuoden määrärahoihin. Ensimmäinen lainaerä nostetaan vuonna 2023 ja siitä vuosittain aina vuoteen 2027 asti investointisuunnitelman

Yhtymäkokous

mukaisesti.

Talousarvio sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä investointi- ja rahoitusosan.

Perussopimuksen 21 § mukaan työvaliokunta käsittelee taloussuunnitelmaehdotuksen ja antaa lausunnon taloussuunnitelmasta yhtymän hallitukselle. Työvaliokunta on käsitellyt talousraamia kokouksessaan 20.5.2021 ja sopinut tarkennuksista ennen kuntien kanssa käytyjä palvelusopimusneuvotteluja.

Liitteenä

Liite 1. Esitys Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 talousarvioksi sisältäen Sosiaalialan osaamiskeskus Verso-liikelaitoksen talousarvion ja toimintasuunnitelman 2022.

Esittelijä

Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus

Hallitus päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että

1. yhtymäkokous hyväksyy liitteen 1 mukaisena Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 talousarvion sekä siihen sisältyvän liitteen 3 (Sosiaalialan osaamiskeskus Verso-liikelaitos, talousarvio ja toimintasuunnitelma 2022) ja vahvistaa talousarvion sitovuustasot talousarviossa esitetyllä tavalla.
2. yhtymäkokous päättää vahvistaa vuodeksi 2022 voimassa olevan perussopimuksen 25 §:ssä tarkoitetuksi poikkeuksellisen korkeiden potilaskohtaisten hoitokustannusten enimmäismääräksi 80 000 euroa ja, että kustannukset laskutetaan saman henkilön kalenterivuonna käyttämien erikoissairaanhoidon palvelujen summana.
3. yhtymäkokous päättää, että perussopimuksen 25 §:ssä tarkoitetut erityismaksuosuudet potilasvakuutuksen osalta sisältyvät ennakkolaskutukseen.

Hallitus päättää saattaa hyväksymänsä talousarvioehdotuksen perussopimuksen 21 §:n mukaisesti viipymättä jäsenkuntien tiedoksi.

Hallitus päättää oikeuttaa toimitusjohtajan tekemään asiakirjoihin vähäisiä teknislousteisia tarkistuksia.

Yhtymäkokous

Päätös 18.11.2021 Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus

Yhtymäkokous päättää

1. hyväksyä liitteen 1 mukaisena Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 talousarvion sekä siihen sisältyvän liitteen 3 (Sosiaalialan osaamiskeskus Verso-liikelaitos, talousarvio ja toimintasuunnitelma 2022) ja vahvistaa talousarvion sitovuustasot talousarviossa esitetyllä tavalla.
2. vahvistaa vuodeksi 2022 voimassa olevan perussopimuksen 25 §:ssä tarkoitetuksi poikkeuksellisen korkeiden potilaskohtaisten hoitokustannusten enimmäismääräksi 80 000 euroa ja, että kustannukset laskutetaan saman henkilön kalenterivuonna käyttämien erikoissairaanhoidon palvelujen summana.
3. että perussopimuksen 25 §:ssä tarkoitetut erityismaksuosuudet potilasvakuutuksen osalta sisältyvät ennakkolaskutukseen.

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Talousjohtaja Antti Niemi, puh. 044 482 8071

Toimenpiteet

Ote: Antti Niemi, Paula Ryyänen

Muutoksenhaku

Valitusosoitus

Yhtymäkokous

25 §

Vastineen antaminen vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta

D/727/02.02.00.02/2021

Perusteluosa	<p>Tarkastuslautakunta antoi 10.5.2021 arviointikertomuksen vuoden 2020 toiminnasta. Yhtymäkokous merkitsi 31.5.2021 arviointikertomuksen tiedoksi ja lähetti sen hallitukselle toimenpiteitä varten. Tarkastuslautakunta esitti, että hallitukselta pyydetään vastineet niihin arviointikertomuksen havaintoihin, jotka on merkitty arviointikertomuksen taulukoihin punaisella ja keltaisella sekä erillisissä tekstilaatikoissa. Vastineet on pyydetty toimittamaan tarkastuslautakunnalle 30.9.2021 mennessä.</p> <p>Vastine on koottu taulukon muotoon siten, että toiseen sarakkeeseen on merkitty tavoite, johon havainto liittyy ja toiseen sarakkeeseen siihen annettu vastine.</p>
Liitteenä	<ol style="list-style-type: none">1. Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 20202. Vastine vuoden 2020 arviointikertomukseen
Esittelijä	Toimitusjohtaja Marina Erhola
Päätösehdotus	Hallitus päättää antaa vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta tarkastuslautakunnalle liitteenä olevan vastineen sekä saattaa sen yhtymäkokoukselle tiedoksi.
Päätös Hallitus 27.9.2021	<p>Merkittiin, että Pekka Törrönen poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.</p> <p>Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.</p>
Yhtymäkokous	
Päätösehdotus	Yhtymäkokous merkitsee tiedoksi vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta annetun vastineen.
Päätös	
Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	

Yhtymäkokous

Toimenpiteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Yhtymäkokous

26 §**Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022 - 2025**

D/2663/07.01.03.00.02/2021

Perusteluosa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhteinen lastensuojelulaissa (417/2007, 12§) määritelty suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi. Päijät-Hämeen alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022 - 2025 on laadittu LAPE-yhteistyöryhmän johdolla yhteistyössä alueen kuntien (Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila ja Sysmä) kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa tarkastellaan lasten ja nuorten kasvuoloja ja hyvinvoinnin tilaa. Suunnitelmassa asetetaan alueellisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkien (HYTE-kärkien) mukaiset kärjet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Näiden kärkien alle on asetettu tavoitteet ja toimenpiteet, joille on kirjattu vastuutaho, aikataulu ja seurantataho. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin alueellisia kärkiä läpileikkaavat yhdessä jaetut toimintaperiaatteet, jotka ovat yhdenvertaisuus, kumppanuus ja oikea-aikaisuus. Päämääränä on lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuva toimintakulttuuri. Suunnitelman laatimiseksi on järjestetty työpajoja ja kyselyjä. Webropol-kysely lähetettiin laajalla jakelulla alueen kuntiin, hyvinvointiyhtymän lasten ja nuorten parissa toimiville, järjestöille, yhdistyksille, seurakunnille, nuorisovaltuustoille sekä vanhempainyhdistyksille. Lapsilta ja nuorilta kerättiin vastauksia padlet-alustalle kysymykseen: ”mistä arjen asioista / paikoista / tekemisestä tulee hyvä olo?”

Alueen kunnat poikkeavat toisistaan niin asukasluvun kuin monimuotoisen ympäristönkin suhteen, jolloin myös lasten ja nuorten kasvuympäristöt vaihtelevat maaseudusta kaupunkien asutuskeskuksiin. Kunnat laativat kuntakohtaisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, jolloin kuntien erityisyys ja toisistaan poikkeavat tarpeet tulevat huomioituiksi. Kuntakohtaisella suunnitelmalla on mahdollisuus viedä yhteisessä alueellisessa suunnitelmassa linjatut tavoitteet ja toimenpiteet konkreettisemmalle tasolle, lähelle lasten ja nuorten arkea. Kuntakohtaista suunnitelmaa vastaava kokonaisuus toteutetaan myös Päijät-Hämeen

Yhtymäkokous

hyvinvointikuntayhtymän osalta sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta. Suunnitelmassa otetaan huomioon hyvinvointikuntayhtymän strategia ja muutosohjelma, lapsiperhepalvelujen ulkoisen arvioinnin toimenpideohjelma sekä hyvinvointialueen valmistelu. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistuu helmikuun 2022 loppuun mennessä.

Alueellinen LAPE-yhteistyöryhmä esittää alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022 - 2025 hyväksyttäväksi Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukselle ja alueen kuntien valtuustoille. LAPE-yhteistyöryhmä seuraa suunnitelman tavoitteiden toteutumista ja raportoi lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittymisestä ja suunnitelman toteutumisesta vuosittain kunnille ja hyvinvointiyhtymälle. Suunnitelman toteutumisen seuranta on osa jokaisen esimiehen työtä ja osa oman työn kehittämistä kaikille lasten, nuorten ja lapsiperheiden parissa toimiville. Suunnitelma tarkistetaan seuraavan kerran vuonna 2025.

Liitteenä Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022 - 2025

Esittelijä Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus Hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että se hyväksyy alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2022 - 2025 ja päättää osaltaan, että suunnitelman toimenpide-ehdotusten täytäntöönpano huomioidaan talousarvion, kuntastrategian sekä talous- ja toimintasuunnitelman päätösten yhteydessä.

Päätös 18.11.2021 Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus Yhtymäkokous hyväksyy alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2022 - 2025 ja päättää osaltaan, että suunnitelman toimenpide-ehdotusten täytäntöönpano huomioidaan talousarvion, kuntastrategian sekä talous- ja toimintasuunnitelman päätösten yhteydessä.

Päätös

Asian valmistelija / Lapsiperhepalvelujen tulosaluejohtaja Eija Kallio, puh. 044 778 0310

Yhtymäkokous

Lisätietojen antaja

Toimenpiteet Ote: jäsenkunnat, Eija Kallio

Muutoksenhaku Valitusosoitus

Yhtymäkokous

27 §**Vastaus maksuttoman ehkäisyn järjestämisestä alle 25-vuotiaille koskevaan aloitteeseen**

D/2445/00.01.02.03/2018

Perusteluosa

Perusteluosa Hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokouksessa 14.12.2020 § 31 Pekka Komu jätti aloitteen, joka koskee maksuttoman ehkäisyn järjestämistä alle 25-vuotiaille.

Hallitus 29.3.2021

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa (10.12.2019) todetaan, että valtakunnallinen kokeilu maksuttomasta ehkäisystä alle 25-vuotiaille toteutetaan ja kokeilun tulosten perusteella päätetään kokeilun vakinaistamisesta vaalikauden lopussa. Väestöliitto, THL ja STM ovat suositelleet kunnille ilmaista ehkäisyä jo vuodesta 2006 lähtien. Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Terveyden ja hyvinvointilaitoksen Valtakunnallinen seksuaali- ja lisääntymistarve -toimintaohjelma vuosille 2014 – 2020 suositteli myös maksuttoman ehkäisyn tarjoamista alle 20-vuotiaille nuorille.

Viime vuosien aikana yhä useampi kunta on aloittanut tai laajentanut maksuttoman ehkäisyn saatavuutta joko alle 20-vuotiaille tai alle 25-vuotiaille nuorille. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arvioiden mukaan Suomessa on tällä hetkellä noin 50 nuorille ilmaista ehkäisyä tarjoavaa kuntaa. Raportoidut kokemukset ehkäisyn maksuttomuudesta ovat olleet hyviä. Maksuttoman ehkäisyn on havaittu lisäävän ehkäisyn käyttöä. Kunnissa, joissa ehkäisyä tarjotaan maksuttomasti nuorille, raskaudenkeskeytysten määrä on laskenut merkittävästi ja sukupuolitautiltartuntojen määrä on vähentynyt. Maksuton ehkäisy parantaa nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyttä sekä vähentää ei-toivottuja raskauksia ja raskaudenkeskeytyksiä ja sitä kautta edistää laajemminkin nuorten hyvinvointia.

Valtakunnallisesti vuonna 2019 tehtiin noin 8 700 raskaudenkeskeytystä eli 7,7 keskeytystä tuhatta hedelmällisyysikäistä (15 – 49-vuotiasta) naista kohti. Eniten

Yhtymäkokous

keskeytyksiä tehtiin 20 – 24-vuotiaille (13,6/1 000 vastaavan ikäistä naista). Vuonna 2019 useampi kuin joka kolmas (37 %) raskaudenkeskeytyksistä tehtiin naisille, joille oli tehty keskeytys jo aiemmin. Alle 20-vuotiaista 10 prosentille oli tehty vähintään yksi aikaisempi keskeytys. Päijät-Hämeessä vuonna 2019 tehtiin 8,1 keskeytystä hedelmällisyysikäistä (15 – 49-vuotiasta) naista kohti.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueella ehkäisyn saa veloitusetta kolmeksi kuukaudeksi iästä riippumatta, kun aloittaja on ensikertalainen. Ehkäisyn aloituksella tarkoitetaan ehkäisytabletteja, -laastareita tai -renkaita. Tilanteissa, joissa asiakkaalla ei esimerkiksi ole varaa hankkia ehkäisyä, hänelle voidaan tarjota maksutonta pitkäkestoista ehkäisyä, kuten hormonikierukkaa. Raskauksien ja seksitautien ehkäisyä tuetaan myös jakamalla kondomeja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä kutsuntatilaisuuksissa. Vastaanottokäynneillä nuorille annetaan myös ohjausta ja neuvontaa seksitautien ehkäisystä ja seksuaaliterveydestä.

Eri ehkäisyvalmisteiden kustannukset eroavat toisistaan. Ehkäisytabletit maksavat vuodessa noin 100 – 140 euroa. Kierukka ja kapseliehkäisy on pidempikestoinen, ja sen hinnaksi muodostuu vuositasolla noin 30 – 40 euroa. Terveystietojärjestelmästä ei ole mahdollista saada tarvittavia tietoja ehkäisyä käyttävien määrän arvioimiseksi, joten kokonaiskustannusten arviointi on vaikeaa. Päijät-Hämeen kuntien alueella vuoden 2019 väestötiedon mukaan 15 – 24-vuotiaita naisia oli 9 504. Mikäli tästä ikäryhmästä 50 % ottaisi maksuttoman ehkäisyn, olisi kustannus yleisimmän ehkäisytyypin, ehkäisytablettien, mukaan laskettuna oman apteekin hinnoittelemana noin 262 000 euroa vuodessa. Mikäli maksuton ehkäisy aloitettaisiin 1.8.2021 alkaen, kustannukset olisivat vuonna 2021 yhteensä 110 000 euroa. Hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2021 talousarvioon ei sisälly varauksia maksuttoman ehkäisyn järjestämiseksi. Vuodelle 2021 syntyvät lisäkustannukset on huomiotava muutostalousarviossa. Vuonna 2019 koko Päijät-Hämeen alueella (sisältäen Sysmän ja Heinolan) 15 – 24-vuotiailla naisilla oli raskauden keskeytyksiä 11/1000 naista kohden eli yhteensä 105 keskeytystä. Raskauden keskeytyksestä aiheutuneet vuoden 2019 kustannukset olivat noin 168 000 euroa. Laskettu kustannus sisältää kuntahinnoittelun mukaiset välttämättömät hoitaja- ja lääkärikäynnit sekä erilaisista keskeytystoimenpiteistä aiheutuneet hoitokustannukset.

Yhtymäkokous

Kokonaiskustannuksia on erittäin vaikea luotettavasti arvioida. Säästöä tavoitellaan raskaudenkeskeytysten vähenemisenä, mutta ehkäisyvälineiden ja toiminnan organisoinnin kustannukset tulevat todennäköisesti ylittämään tästä saatavan rahallisen säästön. Etuna voidaan odottaa ei-toivottuihin raskauksiin ja raskauden keskeytyksiin liittyvän inhimillisen kärsimyksen vähenemistä sekä nuorten ja nuorten aikuisten seksuaaliterveyden paranemista.

Seksitautien torjunta on tärkeä osa maksutonta ehkäisyä ja kondomien jakoa tulee edelleen tehostaa, koska sen avulla pystytään ehkäisemään seksitauteja. Kondomien hinta on 20 cmt/kpl ja niitä tulisi olla helposti saatavilla etenkin paikoissa, missä nuoret asioivat. Jakelupisteitä tulisi olla myös muualla kuin terveydenhuollon toimipisteissä. Lisäksi jälkiehkäisyä tulee olla saatavilla maksutta. Yksi tavoite maksuttoman ehkäisyn tarjoamisessa on kohderyhmän tiiviimpi tavoittaminen, jolloin seksuaalivahvontaa voidaan tehostaa.

Ehkäisyneuvonta on osa seksuaalivahvontaa. Raskauden ehkäisyneuvontaan kuuluu aina kokonaisvaltainen seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen, kuten seksuaali- ja parisuhdeneuvonta, myönteisen seksuaalisuuden edistäminen, hedelmällisyyden ylläpito ja ehkäisy, seksitautien torjunta, seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan ehkäisy, seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuuden kehityksen tukeminen ja muu seksuaalisuuteen liittyvä neuvonta. Ehkäisyneuvonta on osa sotekeskustoimintaa, joka nivoutuu tiiviisti neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon.

Esittelijä	Toimitusjohtaja Marina Erhola
Päätösehdotus Hallitus 29.3.2021	Hallitus päättää, että maksuton ehkäisy järjestetään alle 25-vuotiaille 1.8.2021 alkaen. Maksuttoman ehkäisyn järjestämisestä aiheutuvat 110 000 € euron kustannukset sisällytetään yhtymän vuoden 2021 muutostalousarvioesitykseen.
Päätös 29.3.2021	Keskustelun kuluessa varapuheenjohtaja Sari Niinistö teki seuraavan muutosesityksen: Hallitus päättää, että maksuton ehkäisy järjestetään edelleen nykyisellä tavalla iästä riippumatta tarpeen mukaan ja edellyttää, että seksuaalikasvatukseen ja neuvontaan panostetaan jatkossakin.

Yhtymäkokous

Tarja Tornio ja Jari Ronkainen kannattivat muutosesitystä.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että päätösehdotukseen oli tehty kannatettu muutosesitys ja asiassa on suoritettava äänestys.

Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan nimenhuutoäänestys ja ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät ”jaa” ja ne, jotka kannattavat vastaehdotusta, äänestävät ”ei”. Hyväksyttiin puheenjohtajan selostus asiasta ja äänestysesitys.

Suoritettuna äänestyksessä annettiin kolme (3) jaa-ääntä ja neljä (4) ei-ääntä. Äänestysluettelo on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että vastaehdotus oli tullut hyväksytyksi.

Hallitus päätti 29.3.2021, että maksuton ehkäisy järjestetään edelleen nykyisellä tavalla iästä riippumatta tarpeen mukaan ja edellyttää, että seksuaalikasvatukseen ja neuvontaan panostetaan jatkossakin.

Päätösehdotus
Hallitus 12.4.2021

Hallitus päättää vastauksena aloitteeseen saattaa yhtymäkokoukselle tiedoksi hallituksen päätöksen 29.3.2021, § 55.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätösehdotus
Yhtymäkokous
31.5.2021

Yhtymäkokous päättää merkitä tiedoksi hallituksen vastauksena aloitteeseen hallituksen päätöksen 29.3.2021, § 55.

Päätös

Merkittiin, että Heinolan kaupungin ja Sysmän kunnan edustajat eivät osallistuneet asian käsittelyyn. Heimo Riutan tilalle valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi tämän asian osalta Eemeli Lehtinen.

Keskustelun kuluessa Pekka Komu esitti, että asia palautetaan valmisteluun. Helena Salakka ja Riitta Lalla kannattivat esitystä.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että asiassa on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti, että ne, jotka kannattavat asian palauttamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat hallituksen ehdotusta, äänestävät ei. Hyväksyttiin

Yhtymäkokous

puheenjohtajan selostus asiasta ja äänestysesitys.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 148 ja 1/3 jaa-ääntä ja 28 ja 2/3 ei-ääntä. Äänestysluettelo on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että yhtymäkokous oli päättänyt palauttaa asian valmisteluun.

Perusteluosa
Hallitus 1.11.2021

Aloite maksuttoman ehkäisyn järjestämisestä alle 25-vuotiaille on käsitelty kuntayhtymän hallituksessa 29.3.2021 ja 12.4.2021 sekä yhtymäkokouksessa 31.5.2021. Hallitus päätti, että maksuton ehkäisy järjestetään edelleen nykyisellä tavalla iästä riippumatta tarpeen mukaan ja edellytti, että seksuaalikasvatukseen ja neuvontaan panostetaan jatkossakin. Yhtymäkokous päätti äänestyksen jälkeen, että asia palautetaan valmisteluun.

Pääministeri Sanna Marinin hallitus toteuttaa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman. Ohjelma toimeenpannaan hyvinvointialueiden hankekokonaisuuksissa, joiden toteuttamista tuetaan valtionavustuksilla vuosina 2020 – 2023. Osana ohjelmaa voidaan kokeilla maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille. Ohjelman mukaan tarkoituksena on järjestää kattavat ehkäisypalvelut, jotka sisältävät raskauden ja seksitautien ehkäisyn, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävän neuvonnan ja seksuaalikasvatuksen. Kaikilla alle 25-vuotiailla sukupuolesta riippumatta tulee olla saatavilla kaikki ehkäisymenetelmät. Valtionavustusta voi käyttää kehittämistyöhön ja esimerkiksi henkilöstön kouluttamiseen. Ehkäisyvälineet kustannetaan alueille myönnetystä valtionavustuksesta. Päijät-Hämeeseen on Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelman täydennyshaussa 15.10.2021 haettu rahoitusta, jolla pilotoidaan alle 25-vuotiaiden maksuton ehkäisy hyvinvointialueella sekä toteutetaan seksuaaliterveyskampanja, joka sisältää seksitautien torjunnan sosiaalisen markkinoinnin kokeilun.

Arvion mukaan ehkäisyn kustannus yleisimmän ehkäisymuodon, ehkäisypillereiden, mukaan on 15 - 24-vuotiaiden ryhmässä (2019 väestötiedon mukaan 9504 naista) noin 260 000 euroa vuodessa ja 15 -19-vuotiaiden ryhmässä (4953) noin 135 000 euroa vuodessa. Jos maksuton ehkäisy otetaan käyttöön 1.3.2022 alkaen, on kustannus alle 25-vuotiaiden kohdalla arviolta noin 215 000 euroa ja alle 20-vuotiaiden osalta noin 110 000 euroa vuonna 2022. Hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 talousarvioon ei sisälly

Yhtymäkokous

varausta maksuttoman ehkäisyn järjestämiseen.

Esittelijä

Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus

Hallitus päättää, että maksuton ehkäisy järjestetään alle 20-vuotiaille 1.3.2022 alkaen. Mikäli rahoitusta ei saada Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman täydennyshaun perusteella alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn kokeiluun, sisällytetään alle 20-vuotiaiden maksuttomasta ehkäisystä aiheutuvat kustannukset tarvittaessa laadittavaan yhtymän vuoden 2022 muutostalousarvioon.

Hallitus päättää vastauksena aloitteeseen ilmoittaa yhtymäkokoukselle maksuttomaan ehkäisyyn ja sen rahoitukseen liittyvät edellä mainitut päätökset.

Päätös 1.11.2021

Käydyn keskustelun kuluessa puheenjohtaja Sari Niinistö teki seuravan muutosehdotuksen:

Hallitus päättää, että maksuton ehkäisy järjestetään alle 20-vuotiaille 1.3.2022 alkaen mikäli rahoitus saadaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman täydennyshaun perusteella alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn kokeiluun. Ellei rahoitusta saada, maksutonta ehkäisyä järjestetään edelleen nykyisellä tavalla iästä riippumatta tarpeen mukaan. Pekka Törrönen kannatti muutosehdotusta.

Varapuheenjohtaja Maria Mäkynen esitti, että päätösehdotuksen ensimmäistä lausetta muutetaan siten, että maksuton ehkäisy järjestetään alle 25-vuotiaille. Jyrki Joensuu kannatti muutosehdotusta.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että asiassa oli tehty kaksi kannatettua muutosehdotusta, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja esitti, että ensin äänestetään vastakkain muutosehdotuksista ja voittanut esitys on vastaesityksenä pohjaesitykselle. Puheenjohtaja esitti, että ne, jotka kannattavat puheenjohtaja Niinistön esitystä, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat varapuheenjohtaja Mäkynen esitystä, äänestävät ei. Hyväksyttiin puheenjohtajan selostus asiasta ja äänestysesitys.

Yhtymäkokous

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin kolme jaa-ääntä ja neljä ei-ääntä. Äänestysluettelo on liitteenä. Puheenjohtaja totesi, että varapuheenjohtaja Mäkysen muutosesitys oli voittanut äänestyksen.

Puheenjohtaja esitti, että ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat varapuheenjohtaja Mäkysen muutosesitystä, äänestävät ei. Hyväksyttiin puheenjohtajan selostus asiasta ja äänestysesitys

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin neljä jaa-ääntä ja kolme ei-ääntä. Äänestysluettelo on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että käsittelyn pohjana ollut esitys oli tullut hyväksytyksi.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus

Yhtymäkokous päättää vastauksena aloitteeseen merkitä tiedoksi, että maksuton ehkäisy järjestetään alle 20-vuotiaille 1.3.2022 alkaen. Mikäli rahoitusta ei saada Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman täydennyshaun perusteella alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn kokeiluun, sisällytetään alle 20-vuotiaiden maksuttomasta ehkäisystä aiheutuvat kustannukset tarvittaessa laadittavaan yhtymän vuoden 2022 muutostalousarvioon.

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Toimenpiteet

Ote: Pirkko Valtanen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Yhtymäkokous

28 §**Vastaus sosiaalista luototusta koskevaan aloitteeseen**

D/1876/00.02.00.01/2019

Perusteluosa

Yhtymäkokous on kokouksessaan 31.5.2021 § 10 käsitellyt ja antanut hallitukselle valmisteltavaksi Pekka Komun aloitteen sosiaalisen luototuksen palvelun järjestämisestä yhtymässä. Sosiaalisen luoton myöntämisestä säädetään sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) ja laissa sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002). Sosiaalinen luototus on sosiaalihuoltoon kuuluva luotonanto, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista.

Sosiaalisen luototuksen järjestäminen on kunnalle lakiin perustuva, mutta vapaaehtoinen tehtävä, jonka käyttöönotosta ja laajuudesta kunta päättää. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymään kuuluvat kunnat ovat siirtäneet sosiaalihuollon järjestämisvastuun yhtymälle. Vuosina 2017 – 2019 sosiaalista luottoa myönnettiin yhtymässä vain lahtelaisille, koska yhtymän jäsenkunnista vain Lahden kaupunki oli varautunut talousarviossaan sosiaalisen luoton järjestämiseen. Lahdessa sosiaalinen luotto oli käytössä jo ennen yhtymän perustamista, mutta ei muissa kunnissa. Valmistelutyötä sosiaalisen luoton laajentamiseksi myös muita yhtymän kuntia koskevaksi tehtiin yhtymän perustamisesta alkaen, mutta mm. valtakunnallisten sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämistä koskevien muutosten valmistelun vuoksi laajeneminen siirtyi.

Valmistelun yhteydessä Etelä- Suomen aluehallintovirasto toi valvovana tahona esiin, että jos sosiaalista luottoa myönnetään hyvinvointikuntayhtymässä, siihen tulee olla oikeus kaikilla jäsenkuntien asukkailla. Palvelut tulee tarjota tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti kaikille asukkaille. Hyvinvointikuntayhtymän taloudellisen tilanteen huononemisesta johtuen todettiin vuonna 2019, että sosiaalisen luototuksen laajentamiseen ei ole mahdollisuuksia. Toiminnan jatkaminen ei ollut mahdollista vain Lahtea koskevana, joten sosiaalisten luottojen myöntämisestä luovuttiin hyvinvointikuntayhtymässä 1.1.2020 alkaen hallituksen päätöksellä 9.12.2019, § 219. Lahdessa ennen 1.1.2020 myönnetty lainpääoma jäi Lahden kaupungin hoidettavaksi kuitenkin siten, että

Yhtymäkokous

luottojen hallinnointiin liittyvä asiakastyö, esimerkiksi luoton maksujen seuranta ja maksuohjelmien muutokset on tehty edelleen hyvinvointikuntayhtymässä taloudellisen tuen yksikössä. Vuonna 2021 laskutettavia luottoja on vielä 155 300 euroa ja viimeinen eräpäivä on 29.5.2026.

Lahdessa sosiaalisia luottoja myönnettiin yhteensä 257 329 euroa vuonna 2017, 160 587 euroa vuonna 2018 ja 200 096 euroa vuonna 2019. Kaiken kaikkiaan sosiaalista luottoa on Lahdessa myönnetty 1 843 815 euroa. Luotot on pääosin maksettu tai saatu perittyä takaisin, luottotappiot ovat olleet vähäisiä. Luottoja myönnettiin noin 40 kappaletta vuodessa, keskimääräinen luotto oli 7000 euroa ja keskimääräinen laina-aika 45–57 kuukautta.

Jos sosiaalinen luotto olisi laajennettu koko hyvinvointikuntayhtymää koskevaksi 1.1.2020 alkaen, suunnitelmana oli, että sosiaalisen luototuksen pääoman suuruus olisi muodostettu kuntien väestömäärän suhteessa. Lahden kaupungin olisi pitänyt varata 400 000 euron ja muiden kuntien yhteensä 400 000 euron pääoma väestömäärään perustuvan jaon mukaisesti. Tällöin sosiaalisen luototuksen kokonaislainapääomaksi olisi tarvittu vuodelle 2020 800 000 euroa ja mahdollisista lisäpääoman tarpeista olisi tullut neuvotella vuosittain kuntien kanssa palvelusopimusneuvottelujen yhteydessä. Pääoman lisäksi olisi tullut sosiaalisen luototuksen tietojärjestelmäkulut. Lainojen hallintaa varten olisi ollut tehtävä ohjelmistohankinta, joista olisi aiheutunut kertakuluina noin 30 000 euron kulut ja lisäksi noin 2000 euron käyttökulut kuukausittain. Sosiaalisen luoton laajeneminen olisi edellyttänyt yhden uuden sosiaaliohjaajan palkkaamista, josta aiheutuisi noin 50 000 euron vuosittaiset lisäkulut. Sosiaalisen luoton toiminnalliset lisäkulut olisivat olleet vuonna 2020 104 000 euroa ja sen jälkeen noin 74 000 euroa vuodessa.

Jos sosiaalinen luotto otettaisiin käyttöön yhtymässä vuoden 2022 alusta, siitä aiheutuvat pääomakulut olisivat pelkästään Lahden osalta aloitteen mukaan 300 000 euroa ja vastaava summa tulisi varata muiden kuntien tarpeeseen. Sosiaalisen luoton loputtua vuoden 2020 alusta osana yhtymän taloudellisista ja tuotannollisista syistä johtunutta yt-menettelyä sosiaaliseen luototukseen ei ole enää osoitettavissa sosiaaliohjauksen resurssia ja myös sihteerityövoimaa on enää osoitettavissa hyvin vähän. Jotta palvelua voisi tarjota yhtymän asukkaille, toiminnallisina lisäkuluna tulisivat kahden

Yhtymäkokous

sosiaaliohjaajan ja vähintään 0,5 sihteerin palkkauskulut 120 000 euroa vuodessa. Lisäksi tulisivat luototuksessa tarvittavien tietojärjestelmien hankinta ja ylläpitokulut, jotka ovat vähintään samaa luokkaa kuin vuonna 2019 on arvioitu. Kaikkiaan sosiaalisen luototuksen aloittamiseen vuoden 2022 alusta olisi varattava 600 000 euroa pääomakuluina ja toimintakuluihin yhteensä 150 000 euroa.

Yhtymän vuoden 2022 talousarvio on valmistelussa. Talousraami on tiukka johtuen mm. koronapandemian ja henkilöstömitoitusten menoja lisäävistä vaikutuksista. Kuntien kanssa käydyissä palvelusopimusneuvotteluissa vuodelle 2022 eivät sosiaalisen luoton palvelun aloittaminen ja siihen osoitettavat varat nousseet esiin laajemmin. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa uuden palvelun aloittamisen kuluihin varautuminen vuoden 2022 talousarviossa on erittäin haasteellista. Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa on kirjaus siitä, että sosiaalisen luoton käyttöönottoa koko maassa selvitetään hallituskaudella. Tällä hetkellä valtakunnallisia uusia linjauksia asiasta ei ole tiedossa. Sosiaali- ja terveystieteiden järjestämistä ja hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntöuudistus tulee voimaan vuoden 2023 alusta. Muutosvaiheessa on perusteltua odottaa valtakunnallisia linjauksia asiasta ja jättää sosiaalista luototusta koskeva päätöksenteko osaksi hyvinvointialueen valmistelua.

Liitteenä

Esittelijä Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus Hallitus päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous merkitsee aloitteen ja siihen annetun vastauksen tiedokseen ja toteaa, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut riittävästi selvitettyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Hallitus 11.10.2021

Yhtymäkokous

Päätösehdotus Yhtymäkokous merkitsee aloitteen ja siihen annetun vastauksen tiedokseen ja toteaa, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut riittävästi selvitettyksi.

Päätös

Yhtymäkokous

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Toimenpiteet

Ote: Pirkko Valtanen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Yhtymäkokous

29 §

Vastaus Hollolan Vesikansan yhtymäkokousaloitteeseen

D/1876/00.02.00.01/2019

Perusteluosa

Laajassa yhteistyössä kuntien kanssa Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä teki sote-keskusverkon maakunnallisen selvityksen syksyllä 2019. Selvitystä ja sen mukaisia toimenpiteitä edeltänyt sote-keskusverkko pohjautui vahvasti kuntayhtymää edeltäneeseen rakenteeseen. Yhtymän toiminta-ajatuksena on tarjota palveluita yhtymän alueen asukkaille tasavertaisesti maakunnallisena palvelutuotantona.

Selvityksessä sote-keskusverkolle asetettujen tavoitteiden mukaan uuden verkon tulee olla

- kustannuksiltaan aiempaa edullisempi,
- saavutettavuudeltaan riittävän hyvä,
- teknisesti tehokas satunnaiskävijöille ja kiireellistä hoito tarvitseville ja
- integroitu paljon ja monialaisesti palveluita tarvitseville.

Maakunnallisessa selvityksessä palveluverkkoon esitettiin tehtäväksi nämä muutokset:

1. Lahden kolme perustason palveluasemaa ehdotettiin lopetettavaksi ja kaikki avovastaanotto toiminta Lahdessa keskitettäväksi Harjukadun yksikköön.
2. Lahden Harjukadun sote-keskuksen lisäksi jatkossakin laajan palveluvalikoiman sote-keskuksina jatkavat Orimattilan, Salpakankaan, Asikkalan ja Nastolan sote-asetat.
3. Iitin asema muuttuu perustason asemaksi, kun kuvantaminen siellä lopetetaan.
4. Padasjoen, Hartolan, Järvelän, Myrskylän, Pukkilan ja Vesikansan perustason sote-keskukset muuttuvat hoitajavetoisiksi.
5. Vesikansan keskuksesta luovutaan, kun Hollolan uusi sote-keskus valmistuu.

Kunnilta pyydettiin lausunnot esityksestä. Hollolan kunnanhallitus ei vastustanut Vesikansan sote-keskuksen lopettamista lausunnossaan 28.10.2019, mutta kunnanhallituksen kannan mukaan neuvolan ja

Yhtymäkokous

lapsiperhepalveluiden tulisi jatkua Vesikansassa. Yhtymähallitus hyväksyi 18.11.2019 esitetyn sote-keskusverkoston selvityksen mukaisena.

Palveluverkon muutokset 1–4 on toteutettu vuosina 2020 ja 2021. Lahdessa Ahtialan ja Launeen sote-keskuksista on luovuttu, ja niiden toiminta on keskitetty Harjukadulla olevaan Lahden sote-keskukseen. Hollolan Salpakankaalle tuleva uusi sote-keskus valmistuu loppuvuodesta 2021. Vesikansan sote-keskuksen nykymuotoinen toiminta on tuolloin loppumassa. Vesikansaan on kuitenkin jäämässä lapsiperhepalveluita kuten neuvola, kouluterveydenhuolto ja suun terveydenhuolto.

Kuntayhtymän alueella merkittävä osa asukkaista asuu haja-asutusalueilla. Tällöin etäisyydet sote-keskuksiin vaihtelevat. Vesikansan alueella etäisyydet eivät ole pitkiä verrattuna useisiin yhtymän toiminta-alueen muihin alueisiin.

Lokakuun alusta lähtien Hollolan Salpakankaan, Asikkalan ja Padasjoen sote-keskuksissa alkoi moniammatillinen tiimimalli. Myös Vesikansan alueella asuvat hollolalaiset potilaat on liitetty Salpakankaan sote-keskuksen tiimien palvelujen piiriin, mutta loppuvuoden aikana hoito voi tapahtua vielä myös Vesikansan terveysasemalla. Jokainen asiakas saa tietää oman tiimensä ottaessaan yhteyttä sote-keskukseen tai asioidessaan vastaanotolla ensimmäisen kerran lokakuun aikana. Useamman alan ammattilaiset yhdessä huolehtivat asiakkaan hoidosta heti ensikontaktista ja hoitoon pääsy nopeutuu.

Sote-keskuksien digitaalisia palveluita parannetaan joulukuusta 2021 alkaen. Nämä palvelut ovat tavanomaisen sote-keskuksessa asiointin rinnalla. Digiklinikan kautta alueen asiakkaat voivat asioida oireissa, jotka eivät vaadi fyysistä tutkimusta. Yleisimpiä tällaisia käyntisyitä ovat ylähengitystieinfektioihin, virtsarakkotulehduksiin ja vatsaoireisiin liittyvät oireet. Harjun terveydessä Digiklinikan sairaanhoidon asiointikanavan ratkaisuaste on ollut noin 75 prosenttia, eli valtaosa asiakkaiden asioista on saatu ratkaistua ensikontaktissa Digiklinikalla. Sairaanhoidon asiointikanavan lisäksi Digiklinikka tarjoaa asiakkaalle muun muassa neuvontaa ja hoidon tarpeen arviointia sekä apua suun terveyteen ja arjessa jaksamiseen liittyen.

Yhtymäkokous

Jos Vesikansassa asuva haluaa jatkossa lääkäri- ja hoitajavastaanoton palveluita toisessa sote-keskuksessa kuin Salpakankaalla, hänellä on terveydenhuoltolain mukaan mahdollisuus vaihtaa terveystakeskusta. Jos henkilö vaihtaa terveystakeskusta, tarkoittaa se käytännössä sitä, että kaikki perusterveydenhuollon palvelut ovat vähintään seuraavan vuoden ajan saatavilla vain siitä sote-keskuksesta. Siirto koskee myös suun terveydenhuollon ja neuvolan palveluja.

Hyvä hoitoon pääsy, laajemmat digipalvelut ja lähipalveluina lapsiperhepalvelut ja suun terveydenhuolto toteutuvat jatkossa myös Vesikansassa asuvilla.

Liitteenä

Aloite

Esittelijä

Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus

Hallitus päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous merkitsee aloitteen ja sen johdosta tehdyt selvitykset tiedokseen ja toteaa, että asia on tullut riittävästi selvitettyksi

Päätös

Hallitus 1.11.2021

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Yhtymäkokous

Päätösehdotus

Yhtymäkokous merkitsee aloitteen ja sen johdosta tehdyt selvitykset tiedokseen ja toteaa, että asia on tullut riittävästi selvitettyksi.

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Toimialajohtaja Tuomo Nieminen puh.050 910 5150

Toimenpiteet

Ote: Tuomo Nieminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Yhtymäkokous

30 §

Yhtymäkokouksen aloiteasiat 20.12.2021

D/1876/00.02.00.01/2019

Perusteluosa

Liitteenä

Esittelijä

Päätösehdotus

Päätös

Yhtymäkokous

Päätösehdotus

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Toimenpiteet

Muutoksenhaku

Yhtymäkokous

31 §

Yhtymäkokouksen muut mahdolliset asiat 20.12.2021

D/1875/00.02.00.00/2019

Perusteluosa

Liitteenä

Esittelijä

Päätösehdotus

Päätös

Yhtymäkokous

Päätösehdotus

Päätös

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Toimenpiteet

Muutoksenhaku